

KEMENES ALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Hogyan minden vasárnap reggel

Közlési ára: Három évre 8 korona, Négyre 4 korona, Negyedévre 2 korona. Szám ára darabonként 20 fillér.

Felirat: DINKELÉNY WANDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Csele-domok-ide intézendők a szellemi részt illető közlemény, hirdetések és mindenemű pénzületékek.

A munkásnők érdekében.

(B. Gy.) Ezelőtt egy-két évvel orvosaink, valamint a pedagógusok és az összes szaklapok sokat foglalkoztak a *gyermek* ipari munkaviszonyának kérdésével. Különösen egy lelkes tudós, Friederichnek meglepetésszerű gyűjtőfagyr-vizsgálatai rántották le a leplet ama gyáriparosok embertelenségéről, akik ily életveszélyes üzemből oly tömérdek 16 éven aluli munkást foglalkoztatnak. Bebizonyították a többi közt, hogy a gyűjtőfagyókban dolgozó munkásanyag 27 százaléka 16 éven aluli munkásokból áll s hogy ezeket a *kisegítő* minőségben a legveszedelmesebb munkanemeknél foglalkoztatják s ez a *kisegítés* állandó szokott lenni; továbbá, hogy a vakmerőség még tovább megy nyáron, amidőn nem átalának 14 éven aluli gyöngö gyermekeket is kitenni a foszforforgók veszedelmeinek, holott a gyűjtőfagyártásra vonatkozó miniszteri rendelet 16. §-a előírja, hogy a gyűjtőtömeg készítésére és földolgozására szolgáló helyiségekben a 16 éven aluliaknak dolgozni nem szabad. A 16 éven aluli munkások is nemre, test-

alkatra való tekintet nélkül épp oly hosszú ideig dolgoznak, mint a többi munkások, pedig az 1884. évi XVI. t.-c. megfelelő szakasza elrendeli, hogy a 12—14 év közötti munkás csak 8 óráig, a 11—10 év közötti pedig 10 óráig dolgozhatnak, sőt ez időben bele kell a pihenőt is számítani.

Lám 1884. év óta egy fertályszázad tünnt el s mégis nem csak gyűjtőgyárosok, hanem más munkaadó kuffárok is a testet s lelket kihasználhatták, mert elvonták a szegény gyermekeket a rendes iskolázataástól is s így szegényes körülményük elég ok volt arra, hogy életüknek egyedüli örömétől, csekély műveltségétől is megfoszassák.

Érdekes volna az ország iparfölgyelőinek jelentéseit áttanulmányozni, de most azokra nem térhetünk ki; csak annyit említenek meg, hogy ényhitesképpen itt-ott iparosinas-otthonokat létesítettek, ám bizonyos, hogy az elcsigázott és elsatnyított gyermekmunkás, kivétel nélkül liu- és tanulók, nem fogják magukat soha összeszedni. A legnagyobb elismerésünket nyújtjuk oda azoknak, akik a „tanonc-otthon“-okat létesítették, főtartják és — gondozzák;

ellenben a fölgyelet nélkül való s csupán a nevet viselő ilynemű „intézetek“, melyekben a tanoncok oktatás, nevelés, nemes szórakoztatás helyett akár éjjel is szabadlábra hagyva dévajkodhatnak, cigarettázhatnak, esetleg kártyázhatnak, inkább hátrányukra szolgálnak a fiataloknak, mintsem testi, lelki, erkölcsi előnyükre.

Mivel pedig ez az állapot a külföld leglőbb államában szintén hasonló, itt-ott talán még rosszabb, mint nálunk, azért kellene a munkásgyermek védelmére nézve is nemzetközi megállapodásra jutni, úgy mint hogy Bernben 1906. szeptember 26-án létrejött egy nemzetközi egyezség, amely a *nők éjjeli munkáját tiltja*. Ez nálunk is törvényerőre fog emelkedni s mi tulajdonképpen Hieronymi Karoly kereskedelemügyi miniszternek e hó 12-én beterjesztett s erre vonatkozó törvényjavaslatával akarunk most röviden foglalkozni.

Abban a nagy tülekedésben, a melylyel a nők immár minden pályán helyet akarnak szorítani maguknak, fölforogtatván a társadalmi rendet és megteremtven egy a réginel sokkal szegényebb és sokkal követelőbb proletáriátust,

Az Istenek boszuja.

Ira: NEMO.

Az angolok indiai hadjáratában történt. Mindenütt diadalmasan nyomultak előre a királyi csapatai. A szent Gangesz vér festette pirosra, nádasáiban, dsungeljeiben, fakirok, Brama papjai rejőztek. A szent ibszek s korokodilusok nyugalmát idegen zaj zavarta meg. Eddig csak a menydörgést ismerték, most megismerkedtek az ágyú ércszavával. A lanyha meleg indiai szellő, mely valaha Szakuntalanak s kis madarainak bűbajos dalait hordozta, most halálhőrgést s vérszapot vitt szárnyain. A szelid hindu nép meg volt dermedve a rémületől. Évezredek óta éltek ők itt zavartalanul mint hó alattvalói Bramának, az istenek atyjának, Visnunak a menydörgés istenének s Sivának, kitől minden rossz s pusztulás származik. Eltek a szerint, a hogy meghagyta nekik Brama nagy apostola Zarastustra; a földi lét csak átmeneti árnyékvilág volt előtűk, mely csak előcsarnoka a dicső

tulvilági Nirvánának, az örökkévalóságnak. Eltek, közönyösen fogadva a buja természet gazdag adományait.

S most egyszerre, mintha meghaltak volna, mintha elköltöztek volna az ősi istenek. Tengeren túl lakó, hódító nép tört rájuk, ledönti ősi bálványait, elrabolja kincseiket, legyőri pompában s fényben székelő maharadzsaikat, ágyú elé költözteti az ellenállókat s mindezt egy irtalmat parancsoló idegen Isten s egy fehér arcú szép királyi nevében.

Szegény megalázott, porba döntött ősi Istenek!

Rorberst lord bevérán Benarést, melynek csodaszép templomát romba lövette, Richard Harrison ezredet küldte egy zászlóaljjal a nepali erdőbe. Harrison megötközött néhány ellenálló indus nábob rosszul felfegyverzett csapatával, minden ellenállást vérbefojtott. Tovább nyomult előre.

Egy este sziklás őserdőbe értek. Köröskörül a buja illatos őstermészet, selettek a

csillagos tündöklő indiai égbolt, távolból pedig tigris ordítás, sakál sivóttés, hiénanyögés hallatszott; e ragadozók folyton nyomon követték a sereget, prédára lesve. A legénység gyorsan sátrat ütött s már az ezredes sátrat is felakarták állítani, a mikor a vidék kikémlésére kiküldött őrszemek azon jelentéssel tértek vissza, hogy a közelben egy óriási elhagyott sziklatemplomot fedeztek fel, mely jó éjjeli szállásul szolgál a tiszték számára.

Harrison s a tiszték utnak indultak s elérték csakhamar a barlangot. Valóban érdekes hely volt. Bejárata alacsony, keskeny volt s szővevényes fagyókerek közé rejtve. Ezután hosszú folyosóra jutottak, melynek egy merész fordulata után meglepetve kiáltottak fel. Óriási sziklaboltozat, közepén kőoltár, hatalmas örökmécsessel s a háttérben óriási kőbálványok állottak ijesztőn, zordónul, mereven bámulva a betolakodó jövevényekre, kiket a templom óriási méretei s halálos csendje szinte megdöbbentett. A katonák látki csak részben tudták megvilágítani a faragatlan kőfalakat s

kétszeresen megnyugtató lett volna, ha a javaslat a nő éjszakai munka betiltásáról szól volna, mert úgy áll a dolog, hogy a javaslat az éjszakai munkának tulajdonképpen csak a szabályozását célozza. Bizonyára tudatában van ennek maga, nagynevű miniszterünk is, aki a helyzetet, a körülményeket és az átmenettel járó nehézségeket mérlegelte és élesen belát a jövőbe.

És éppen azért, mert a javaslat rendelkezéseinek nagyobb része az ipari, tehát a nehezebb munkára vonatkozik, a humanizmus szempontjából kétségtelen a haladás és dícséretre méltó jóakarát. A nőt teljesen vissza kell adni annak a hivatásnak, amelyre teremtetett. A törvényjavaslat főbb rendelkezései a következők:

Minden olyan üzemben vagy vállalatban, a melyben rendszerint tíznél több munkás (férfi- és nőmunkás, tanuló) van foglalkoztatva, még pedig olyan üzemben vagy vállalatban, a melyben nyersanyagot, fél- vagy egészgyártmányt iparszerűen előállítanak, átalakítanak vagy megmunkálnak:

kőbányákban, bányákban, sóművekben, valamint kohókban és bányatermékeket feldolgozó egyéb művekben;

az állami egységű üzemekkel kapcsolatos üzemekben és vállalatokban;

a vasúti és hajóvállalatok, valamint az állami posta, táviró és telefon által főtartott gyártó- és javító-műhelyekben;

mindennemű építő-vállalatnál a nőalkalmazottakra másutt megállapított kivételekkel, legalább tízenegy órai, még

szabítás nélkül tartó éjjeli munkaszünetet kell engedni. Este tíz órától, reggel öt óráig nőalkalmazottakat foglalkoztatni tilos.

Nem vonatkozik a nőalkalmazottak éjjeli munkaszünetére vonatkozó rendelkezés a következő esetekre:

a mezőgazdasági és az erdei termelésre, az állattenyésztésre, a halászatra, a kert- és szőlőművelésre, a selyemszetere és a méhészetre;

az olyan üzemekre, a melyekben csak a vállalkozó családtagjai foglalkoznak;

a vendéglőkre, kávéházakra és más oly üzemekre, melyek élelmicikkeket az üzletben való elfogyasztásra állítanak elő és szolgáltatniak ki és

végül a vasúti és a hajóvállalatoknak, ugyszintén az állami postának, távirónak és a telefonnak igazgatására és forgalmi üzemére.

Az e törvény alá tartozó és évszakok által befolyásolt üzemekben, ugyszintén kivételes körülmények között az e törvény alá tartozó mindennemű más üzemben is az illetékes hatóságok a nőmunkásoknak a számukra biztosított tízenegy órai éjjeli munkaszünetnek egy-egy évben legfeljebb hatvan napon át tíz órára való leszállítását megengedhetik.

A kereskedelemügyi miniszter a nők munkaidejére vonatkozóan általában vagy egyes üzemekre nézve külön-külön ennél tovább menő részletes intézkedéseket is tehet. Rendkívüli, előre nem látható munkálatoknál, a melyeket elemi csapás vagy erőhatalom által okozott

üzemmegszakítások megelőzése vagy megszüntetése vagy balesetek elhárítása céljából haladék nélkül kell végezni, az illetékes hatóságok a nőmunkásoknak kivételesen éjjel való foglalkoztatását hatóságilag megszabott időtartamra megengedhetik. Ez a munkaidő huszonnégy óránként és a munkaközi szünetek beszámítása nélkül tizenhárom óránál több nem lehet.

A kereskedelemügyi miniszter a nőalkalmazottaknak kivételes éjjeli foglalkoztatására adott engedelmét tízenegy napnál hosszabb időre is meghosszabbíthatja, ha az a munka, a mely a kivételes engedelem megadását szükségessé teszi, a munkaadó hibáján kívül tízenegy nap alatt el nem végezhető.

Az éjjeli munka megrövidítése és a női munkásoknak kivételes éjjeli foglalkoztatása iránt a hatóságokhoz benyújtott kérvények bélyegmentesek.

A törvény rendelkezésének megtartását minden ipari üzemben és mindennemű építővállalatnál az iparfelügyelők ellenőrzik

Kihágást követ el és ha a cselekmény súlyosabb beszámítás alá nem esik, kétszáz koronáig, visszaesés esetében négyszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó, a ki az e törvényben előírt rendelkezéseket megszegi és hatszáz koronáig, a mennyiben a mulasztás tíznél több nőalkalmazottat érint. Ismétlés esetében pedig a pénzbüntetésen felül kéthónapi elzárással büntetendő az a munkaadó, a ki a nőmunkások éjjel való foglalkoztatása dolgában a törvényben meg-

a rengeteg boltozatot. Először Harrison törte meg a csendet.

Tetszik e hely, uraim itt maradunk, ha ugyan felséges házaidainknak nincs kifogása ellene, szót gúnyosan tekintve a bálványok felé.

Letelepdedtek. Harrisonnak jó kedve támadt:

Mulassunk egyet, Uraim, e hatalmas bolt alatt nágyyszerűen visszhangzik majd a pohárcsengés s a bordal!

A táborból asztalokat, székeket, pezsgőt, enni inni valót hoztak s a folytonos hadviselésből elcsigázott, fáradt tiszték mind jobban belemelegültek a mulatozásba. A kurjongatás, ének kísértetiesen visszhangzott.

Harrison poharat emelt Albion királynőjére s a sziklabarlang falait a „Good save the Ancen» hangjai töltötték be. A mulatozás mind vadabb lett. Már mámoros volt valamennyi, mikor Harrison féktelen jókedvében a bálványok felé fordulva így kiáltott fel:

Ti nyomorult lelketlen közsörnyetegek, kiket mi sárba tiportunk, porig aláztunk, bűntök előttünk, elfutottunk hozzátok. Ritók eme-

lem poharamat! Vesszetek el, mint a hogy el fog pu-zdulni az a nyomorult korcsfajzat, mely istenül tisztel benneteket. Halál reátok! S poharát a Bráma szoborhoz csapta.

Bráma, Visnu, Siva s társaik csak bámultak, némán, mereven, ijesztően.

Folyt tovább a dőzsölés, de a zaj lassankint alábbhagyott s a mámoros tiszték egymás után dőltek le a hevenyészett nyughelyekre. Senki sem vette észre azt a halk földalatti tompa morajt, mely egy idő óta fel-fel hangzott a föld mélyéből. Harrison is ledől egy benyilo földében, de a pezsgő valami nehéz ködöt borított agyára; álmom nem jött szemére, hanem felkényökölve nézett be a nagy boltozatba. Csend volt, csak a mámoros alvók nehéz lélegzése hallatszott, az örök mécses rőt-vörös lánggal lobogott, a bálványok pedig ott álltak háttérben némán, zordonan, ijesztően.

Egyszerre csak, hallga, ismét felhangzik a földalatti tompa moraj, most már közelebről s Harrison látja, hogy a hatalmas Brámaszobor elmozdul helyéről s talpazatából villogó szemü hindu bujik ki, csillogó tört partva

fogai között. Harrison fel akar ugrani, de nem tud. Valami ismeretlen varázslat tartja lenyűgözve tagjait. Fegyverre! Ordítaná, de valami ismeretlen erő tartja összeszorítva torkát. Az első hindu után egymást követve bujnak elő a többiek s Harrison megbénulva ösztönszerűleg beljebb húzódik a földébe, onnet bámul ki. A hinduk az alvókra vetik magukat s Harrison most sem tud mozdulni. Halálhőgés, vészrag-tölti be a boltot. . . . A hinduk visszabujnak a szoborba s távoznak a föld alatt.

Néma csend van. Harrison néz-néz mozdulatlanul s a bálványok úgy bámulnak, mint előbb, mereven, ijesztően, zordonan.

Az angol katonák másnap hiába váryán tisztjeiket, behatoltak a sziklatemplomba s ott lemészárolva találtak ezeket.

Harrison ezredest nem találtak meg a holtak között s csak hosszas keresés után akadtak rá egy elfejtett sziklabolt-fülkében. Alig ismertek rá. Megöszült s tébolyodottan kacagott.

Bráma, Visnu, Siva véres bosszút állottak.

rendelkezései nyersrépa-cukorgyáakra és a bányüzemeknek a föld felszínén folyó munkáira nézve, ha ez utóbbi jelzett munkák éghajlati befolyások miatt éventenként legalább négy hónapon át szünetelnek, csak 1920 január 15-étől kezdve kerülnek alkalmazásba. Megjegyezzük, hogy a miniszter utólag kijelentette, miszerint a nők éjjeli nyomdai dolgában kivételt fog tenni, aminek a törvényjavaslatban is kifejezést ad.

Krónika.

Ha valamit főkaptnak, hat akkor mindenki arról beszél. Egy időben az egyik Lujzáról, azután a másik Lujzáról, majd meg a gyilkos kapitányról, a kedves Haverda Mariskáról stb. Mind ezekről azonban mindössze sem okoskodtak annyit, mint a **hosszu kalaptőről**. Csakhogy ez a téma sokkal kenesebb, mint a Lujzák és a Mariskák szenzációs dolga. A **hosszu kalaptű** kérdése — szakkérdés. En ugyan soha nem foglalkoztam vele, mert, — óh hála legyen neked nagy Eristen! — a mi szerény hajlékunknak nincs **hosszu kalaptűs** lakója, ha csak ezután nem lödögít egy új — szolgáló lány!

És most mégis foglalkozom vele, mar tudniillik azzal a **hosszu eszközzel**, mert az én drága szememvilágát is fenyegette vele a veszedelem. Szombathelyre kellett a minap berándulnom. Nagyon természetesen találhatja minden be-ületes felebarátom, hogy az úgynevezett kofa-vonaton tetszettem berándulni, tudván, hogy én máskülönben is

lehető legjobb viszonyba szoktam lenni a kofákkal, még ha azt esőndesen továbbmorgó vonatnak mondják is. Megérkeztem szerencsésen a szombathelyi állomásra és azonnal a szemem jó **hosszu lépésekkel** a vilányosra. Mire föléptem, tele, sőt mondhatom úgy tölve volt, mintha csak heringek szorongattak volna egymást. Nem ülhetvén le, mellette kellett állnom egy nagyon előkelőnek látszó urhölgynek, öneki megemmellem. És haladtunk befele. És a helyzet kezdett kómiku-sá válni. És egyszer csak kímossá, egyik fordulónál meg veszedelmessé. Mert az a kedves Lujza vagy Mariska, akinek az idő vasfoga legalább hat ikszet a hátára nyomott rettentő nagy kalappal volt megáldva, amelyből az a szörnyű **hosszu tü** bur-ábrázatom fele irányulott s mind-egyre fenyegette — de csak a nyakamat! Igen, mert a kedves hölgy közepterméű volt, tehát szerencsémre a hegyestű csak a kemény kráglimat sértette — egész a Khon Kovács kávéházig. Ez időtől fogva halálos ellenszévém lettem ennek a nobiles szerszámnak, amelyre nézvest, úgy mondják, — hazánk szekeslövárának hős kapitánya, dr. Boda Dező ur, határozatlag és végzésileg kimondotta, hogy tilos viselni. Nem hiába, vasvármegyei szar maza-u ez a főr, de van is ám benne talantom. Tudta ő azt nagyon jól, hogy minden férfi-ész, férfi-fortély, férfi-erély, és férfi-parancs vagy férfi-tilalom mindaddig semmit sem ér, mag maguk az illetékes és szakértő nők nem

méltóztatnak az inkriminált **hosszu kalaptű ellen** állást foglalni.

Mikor a főváros közgyűlése azért fordult a főkapitányhoz, hogy a külföld példájára nálunk is tiltsa el a közönség testi épséget fenyegető **hosszu kalaptű** viselését, dr. Boda ur nem esett mingyárt falak, nem intézkedett azonnal Hübelle-Balázs-modjára, hanem előbb szakértők véleményét akarta meghallgatni s e célból értekezletet, akarom mondani: ankétot hívott egybe, melyben a sok divattudóimón kívül a divataru és női kalapkészítők ipartársulatának vezetői is nagy számmal jelentek meg. Hoztak magukkal minden formájú és nagyságú kalapokat, hogy a **hosszu kalaptű** veszedelmességét, szemléltetően is bemutatthassák. A kalaptűkből néhány tucatot mutattak be, azonban voltak biztossági gombbal ellátottak is. Az értekezleten a főkapitány elnökölt, aki a megnyitót beszéd után egy rendőrkapitánnyal fölolvastatta a külföldi városokban (Berlin, Bécs, München) hozott rendeleteket a **hosszu kalaptű** viselése ellen. Ez után a megjelent hölgyek mondták el véleményüket. Valamennyien akként nyilatkoztak, hogy a közönséget védeni kell a **hosszu kalaptű** ellen és kérték a főkapitányt, hogy rendőri szabállyal tiltsa el a viselését. A mi közönségünk nem eléggé figyelmeztetett — mondták, — hogy egyszerű figyelmeztetésre, vagy felhívásra reagáljon, azért kéri a szigorú rendeletet. Minősítse a főkapitány a **hosszu kalaptű** viselését kihágásnak és büntesse meg szigorúan a tilalom ellen vétkezőket.

Főhívták a főkapitány figyelmét az iskolákra is. Az egyik hölgy végigjárta a felsőbb leányiskolákat és leánynevelő-intézeteket s mindenütt azt tapasztalta, hogy a

lellem fenyegeti az iskolás leánykák szememvilágát. Csodálja, hogy a szülők megengedik, hogy leányaik ennek a gyilkos divatnak hódoljanak. (No ez a hölgy azon bizony ne csodálkozzék, mert elég édesanya maga kényeztetni el lányát és szoktatja a fenyezésre és a nagyzásra.)

Nos a főkapitány úgy fogta föl a dolgot, mint a **szakértő hölgyek** és Budapesten már plakátokon figyelmeztetik a közönséget a tilto rendeletre. Talán a példavonzás meztörténtetik, hogy akárhány-szor utazhatom a szombathelyi vilamoson hölgyek társaságában, többé **hosszu kalaptű** nem sértegeti, bőki-szurja a nyakkráglimat.

H I R E K.

Mozdonyvezetők mulatsága. Február hó elsején a „Griff-szálloda”-ban tartandó farsangi mulatságra a meghívók már elküldettek, ha valaki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, forduljon a mozdonyvezetők ottfőnökhöz. (Rákóczi-ut 34.) Biztossan hisszük, hogy ez lesz a farsang legsikerültebb mulatsága s valóságos szenzáció lesz a megjelenő hölgyek fehérpetyes piros delain ruhája, melynek készítése lázasan folyik. Városunk főutcáján atkifeszített zászló is hirdeti mozdonyvezetők élelmességét.

A Kemenesvidék kirohanására.

A volt-Maróthy-párt nagy pipája, de kevés dohanyu szécsőve bős hárral ront reánk, amiért a petíció kudarcának örülni merészelünk. »Baklövésüket» emleget, amiket állítólag elkövettünk. — Melyik bakot mikor löttük, nem mondja meg. Majd segítünk neki. — Az első baklövés akkor esett meg, amikor a választási mozgalom legelején, anélkül, hogy jobbra-balra kacsintgattunk volna, nyíltan az Ostffy-part mellé állottunk és annak győzelmétőlünk telhetőleg előmozdítani törekedtünk. A második baklövésünk az volt, hogy az Ostffy part győzelmét már jó előre megjósoltuk; a harmadik bakot akkor ejtettük el, amikor joslátunk beteljesedett és a Maróthy-párt tényleg — elbukott; végre a baklövésünk számát a kezdettől fogva hirdetett joslátunk, a petíció kudarcra zárta be. — Ki tagadhatná, hogy ezek »baklövések»? Ille nyílt dolog, hogy a választás az Ostffy-part vereségével végződött és a petícióból a M-párt került ki győztesen! Persze, hogy »baklövés» volt, hogy a petíció visszavonását lapunkban kiáltuk, mivel ehelyett legalább is azt kellett volna hirdetni, hogy a petíció folytán a Curia Maróthyt jelentette ki megválasztott képviselőnek! Ez a híradás nem lett volna »baklövés», mivel a »Kemenesvidék» ezt az eshetőséget, mint biztosan bekövetkező tény a választás óta szakadatlanul hirdette. Egyszóval, ha mi az illető lap tettségére pályáztunk volna, nekünk a választások kezdetétől fogva mindig a megtörtént tények ellenkezőjét kellett volna kiírniuk, ellenben vétek és bűn volt az alítani, hogy a petíciót visszavonták és ezáltal a »Kemenesvidék» kudarcát, vagy ha jobban tetszik baklövés-eit megállapítani elég bátrak voltunk. Ez annál nagyobb hiba, vagyis »baklövés» volt a részünkről, mivel a nevezett lap szerint ez az újabb győzelem. 30—40.000 koronába került. Mi »sugás» nélkül is megállapítjuk, hogy ennek az állításnak a komolysága is méltóan sorakozik a »Kemenesvidék» egyéb híradásaihoz. Mindazáltal az illető lap kegyes engedelmével megkérdezzük, hogy vajjon mit volna le a győzelem értékeiből és a mi örömtünk jogosultságából az, ha a petíció visszavonása képviselőneknek tényleg pénzébe került volna? Felelhetünk erre azzal a másik kérdéssel, hogy ártana-e a Maróthy-párt reputációjának az, ha a visszavonás tényleg a képviselő pénzbeli áldozata következtében történt volna?

A népszámlálás eredménye. A népszámlálás Czöldömölkön a múlt hétfőn fejeződött be teljesen. Az eredmény 5200-on felül van. Most még csak a felülvizsgálat folyik, amikor azután a tetemes szaporulatnak tiszta képe is látható lesz. — A járás felső községeinek némelyikében tetemes apadás van. mi az amerikai kivándorlásnak és az egyke-rendszernek köszönhető. Mikor lehet már népünket felvilágosítani ezek káros voltáról!?

A Katn. Legényegylet táncmulatsága felülfizető névsorából a múlt heten kimaradtak: Szógyény Marich Ferencné grófnő 15 K, Kamondy Ferenc 50 fill., mely felülfizetésekért köszönetet mond az Elnökség.

kétezeresen megnyugtató lett volna, ha a javaslat a nő éjszakai munka betiltásáról szólt volna, mert úgy áll a dolog, hogy a javaslat az éjszakai munkának tulajdonképpen csak a szabályozását célozza. Bizonyára tudatában van ennek maga, nagynevű miniszterünk is, aki a helyzetet, a körülményeket és az átmenettel járó nehézségeket mérlegelte és élesen belát a jövőbe.

És éppen azért, mert a javaslat rendelkezéseinek nagyobb része az ipari, tehát a nehezebb munkára vonatkozik, a humanizmus szempontjából kétségtelen a haladás és dicséretre méltó jóakarát. A nőt teljesen vissza kell adni annak a hivatásnak, amelyre teremtett. A törvényjavaslat főbb rendelkezései a következők:

Minden olyan üzemben vagy vállalatban, a melyben rendszerint tiznél több munkás (férfi- és nőmunkás, tanuló) van foglalkoztatva, még pedig olyan üzemben vagy vállalatban, a melyben nyersanyagot, fél- vagy gyógyszeranyagot iparszerűen előállítanak, atalakitának vagy megmunkálnak:

kőbányákban, bányákban, sóművekben, valamint kohókban és bányatermékeket feldolgozó egyéb művekben;

az állami egyedürléssel kapcsolatos üzemekben és vállalatokban;

a vasuti és hajósvállalatok, valamint az állami posta, táviró és telefon által főtartott gyártó- és javító-műhelyekben;

mindennemű építő-vállalatnál a nőalkalmazottakra másutt megállapított kivételekkel, legalább tizenegy órai, meg-

szakítás nélkül tartó éjjeli munkaszünetet kell engedni. Este tíz órától, reggel öt óráig nőalkalmazottakat foglalkoztatni tilos.

Nem vonatkozik a nőalkalmazottak éjjeli munkaszünetére vonatkozó rendelkezés a következő esetekre:

a mezőgazdasági és az erdei termelésre, az állattenyésztésre, a halászatra, a kert- és szőlőművelésre, a selyemészetre és a méhészetre;

az olyan üzemekre, a melyekben csak a vállalkozó családtagjai foglalkoznak;

a vendéglőkre, kávéházakra és más oly üzletekre, melyek élelmiszkészítéssel, az üzletben való elfogyasztásra állítanak elő és szolgáltatnak kész

végül a vasuti és a hajósvállalatoknak, ugyszintén az állami postának, távirónak és a telefonnak igazgatására és forgalmi üzemére.

Az e törvény alá tartozó és évszázok által befolyásolt üzemekben, ugyszintén kivételes körülmények között az e törvény alá tartozó mindennemű más üzemben is az illetékes hatóságok a nőmunkásoknak a számukra biztosított tizenegy órai éjjeli munkaszünetnek egy-egy évben legfőbb hatvan napon át, tíz órára való leszállítását megengedhetik.

A kereskedelemügyi miniszter a nők munkaidejére vonatkozóan általában vagy egyes üzemekre nézve külön-külön ennél tovább menő részletes intézkedéseket is tehet. Rendkívüli, előre nem látható munkálatoknál, a melyeket elemi csapás vagy erőhatalom által okozott

üzemmegszakítások megelőzése vagy megszüntetése vagy balesetek elhárítása céljából haladék nélkül kell végezni, az illetékes hatóságok a nőmunkásoknak kivételesen éjjel való foglalkoztatását hatóságilag megszabott időtartamra megengedhetik. Ez a munkaidő huszonnegy óránként és a munkaközi szünetek beszámítása nélkül tizenhárom óránál több nem lehet.

A kereskedelemügyi miniszter a nőalkalmazottaknak kivételes éjjeli foglalkoztatására adott engedelmét tizenegy napnál hosszabb időre is meghosszabbíthatja, ha az a munka, a mely a kivételes engedelem megadását szükségessé teszi, a munkaadó hibáján kívül tizenegy nap alatt el nem végezhető.

Az éjjeli munka megrövidítése és a női munkásoknak kivételes éjjeli foglalkoztatása iránt a hatóságokhoz benyújtott kérvények helyegmentesek.

A törvény rendelkezésének megtartását minden ipari üzemben és mindennemű építővállalatnál az iparfelügyelők ellenőrzik.

Kihágást követ el és ha a cselekmény súlyosabb beszámítás alá nem esik, kétszáz koronaig, visszaesés esetében négyszáz koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó, a ki az e törvényben előírt rendelkezéseket megszegi és hatszáz koronaig, a mennyiben a mulasztás tiznél több nőalkalmazottat érint. Ismétlés esetében pedig a pénzbüntetésen felül kéthónapi elzárással büntetendő az a munkaadó, a ki a nőmunkások éjjel való foglalkoztatása dolgában a törvényben meg-

a rengeteg boltozatot. Először Harrison törte meg a csendet.

Tetszik-e hely, uraim itt maradunk, ha ugyan feléjük hazigazdáiunknak nincs kifogása ellene, szót nyúnyosan tekintve a bálványok felé.

Letelepedtek. Harrisonak jó kedve támadt:

Mulassunk egyet, Uram, e hatalmas bolt alatt nagyszerűen visszhangzik majd a pohárcsengés s a dordal!

Táborból asztalokat, székeket, pezsgőt, enni inni valót hoztak s a folytonos hadviseléstől elcsigázott, fáradt tisztek mind jobban belemleplegtek a mulatozásba. A kurjongatás, ének kíséretében visszhangzott.

Harrison poharat emelt Albion királyra s a sziklabarlang falait a „Good save the Ancen” hangjai töltötték be. A mulatozás mind vadabb lett. Már mámoros volt valamennyi, mikor Harrison féktelen jókedvében a bálványok felé fordulva így kiáltott fel:

Ti nyomorult lelketlen kőszörnyetegek, kiket mi sárba tiportunk, porig aláztunk, buj-

lem-poharamat! Vesszetek el, mint a hogy el fog pu szulni az a nyomorult koreszfajzat, mely istenül tisztelet benneteket. Halál reátok! S poharat a Bráma szoborhoz csapta.

Bráma, Vismu, Siva társaik csak bamultak, némán, mereven, ijesztően.

Folyt tovább a dőzsölés, de a zaj lassankint alábbhagyott s a mámoros tisztek egymás után dőltek le a hevenyészett nyughelyekre. Senki sem vette észre azt a halk földalatti tompa morajt, mely egy idő óta fel-fel hangzott a föld mélyéből. Harrison is ledől egy benyúló fülkében, de a pezsgő valami nehéz ködöt borított agyára: álom nem jött szemére, hanem féltékenyülve nézett be a nagy boltorlatba. Csend volt, csak a mámoros alvók nehéz lélegzése hallatszott, az örök mécses-rőt-nyörös lánggal lobogott, a bálványok pedig ott álltak hátterben némán, zordonan, ijesztően.

Egyszerre csak, hálga, ismét felhangzik a földalatti tompa moraj, most már közelebb s Harrison látja, hogy a hatalmas Brámaszobor elmozdul helyéről s talpazatából világo szemü hindu: bujlik ki, csallgó tőrü tartva

fogai között. Harrison fel akar ugrani, de nem tud. Valami ismeretlen varázslat tartja lenyűgözve tagjait. Fegyverre! Ordítva, de valami ismeretlen erő tartja összeszorítva torkát. Az első hindu után egymást követve bujnak elő a többiek s Harrison megbénulva ösztönszerűleg beljebb húzódik a fülkébe, onnan bámul ki. A hinduk az alvókra vetik magukat s Harrison most sem tud mozdulni. Halálhőrgés, vérszag tölti be a boltot... A hinduk visszabujnak a szoborba s távoznak a föld alatt.

Néma-csend van. Harrison néz-néz mozdulatlanul s a bálványok úgy bamulnak, mint előbb, mereven, ijesztően, zordonan.

Az angol katonák másnap hiába várva tiszteiket, behatoltak a sziklatemplomba s ott lemészárolva találták ezeket.

Harrison ezredet nem találták meg a holtak között s csak hosszas keresés után akadtak rá egy elrejtett sziklabolt-fülkében. Alig ismertek rá. Megfészült s tébolyodottan kacagott.

Bráma, Vismu, Siva véresbosszú állottak.

állapított títalmat áthágja. E törvény rendelkezései nyersrépa-cukorgyárakra és a bányauzemeknek a föld felszínén folyó munkáira nézve, ha ez utóbbi jelzett munkák éghajlati befolyások miatt évenként legalább négy hónapon át szünetelnek, csak 1920 január 15-étől kezdve kerülnek alkalmazásba. Megjegyezzük, hogy a miniszter utólag kijelentette, miszerint a nők éjjeli nyomdai dolgában kivételt fog tenni, aminek a törvényjavaslatban is kifejezést ad.

Krónika.

Ha valamit fölkapnak, hát akkor mindenki arról beszél. Egy időben az egyik Lujzáról, azután a másik Lujzáról, majd meg a gyilkos kapitányról, a kedves Haverda Mariskáról stb. Mindezekről azonban mindössze sem okozkodtak annyit, mint a *hosszu kalaptúról*. Csak hogy ez a téma sokkal kényesebb, mint a Lujzáé és a Mariskáé szenzációs dolga. A *hosszu kalaptú* kérdése — szakkérdés. Én ugyan soha sem foglalkoztam vele, mert, — óh hála legyen neked nagy Úristen! — a mi szerény hajlékunknak nincs *hosszu kalaptú* lakója, hacsak ezután nem boldogít egy új — szolgálólány!

Es most mégis foglalkozom vele, már tudniillik azzal a *hosszu* eszközzel, mert az én drága szemérvilágát is fenyegette vele a veszedelem. Szombathelyre kellett a minap berándulnom. Nagyon természetesnek találhalja minden becsületes felebarátom, hogy az úgynevezett kofa-vonaton tetszém berándulni, tudván, hogy én máskülönben is mindig a lehető legjobb viszonyban szoktam lenni a kofákkal, mégha azt csöndesen továbbmozgó vonatnak mondják is. Megérkeztem szerencsésen a szombathelyi állomásra és azonnal siettem jó *hosszu* lépésekkel a villanyosra. mire fölleptem, tele, sőt mondhatom úgy tömve volt, mintha csak heringek szorongatták volna egymást. Nem ülhetvén le, mellé kellett állnom egy nagyon előkelőnek látszó urhölgynek, öneki megemmellem. És haladtunk befelé. És a helyzet kezdett komikusá válni. És egyszer csak kinössz, egyik fordulónál meg veszedelmes. Mert az a kedves Lujza vagy Mariska, akinek az idő vasfoga legalább hat ikszet a hátára nyomott, rettentő nagy kalappal volt megáldva, amelyből az a szörnyű *hosszu tű* busz ábrázatom felé irányulódott s mind-egyre fenyegette — de csak a nyakamat! Igen, mert a kedves hölgy közepertmetű volt, tehát szerencsémre a hegyes tű csak a kemény kráglimat sértegette egész a Khon-Kovács kávéházig. Ez időtől fogva halálos ellenszégévé lettem ennek a nobiles számszámának, amelyre nézvest, úgy mondják, hazánk székeslővárosának hős kapitánya, dr. Boda Dezső ur, határozatlanlag és végzésileg kimondotta, hogy tilos viselni. Nem hiába, vasvármegyei származású ez a főúr, de van is ám benne tálatom. Tudta ő azt nagyon jól, hogy minden férfi-ész, férfi-fortély, férfi-erély, és férfi-parancs vagy férfi-tílatom mindaddig semmit sem ér, mag maguk az illetékes és szakértő nők nem

nyilvánítják becses véleményüket s míg nem méltóztatnak az inkriminált *hosszu kalaptú ellen* állást foglalni.

Mikor a főváros közgyűlése azért fordult a főkapitányhoz, hogy a külföld példájára nálunk is tiltsa el a közönség testi épségét fenyegető *hosszu kalaptú* viselését, dr. Boda ur nem esett mingyárt falnak, nem intézkedett azonnal Hübelle-Balázs-modjára, hanem előbb szakértők véleményét akarta meghallgatni s e célból értekezletet, akarom mondani: ankétot hívott egybe, melyben a sok divattudósítón kívül a divatúró és női kalapkészítők ipartársulatának vezetői is nagy számmal jelentek meg. Hoztak magukkal minden formájú és nagyságú kalapokat, hogy a *hosszu kalaptú* veszedelmességét szemléltethetően is bemutatthassák. A kalaptúkból néhány tucatot mutattak be, azonban voltak biztonsági gombbal ellátott tük is. Az értekezletben a főkapitány elnökölt; aki a megnyitót be-zed után egy rendőrkapitánnyal folytatvatta a külföldi városokban (Berlin, Bécs, München) hozott rendeleteket a *hosszu kalaptú* viselésé ellen. Ez után a megjelent hölgyek mondták el véleményüket. Valamennyien akként nyilatkoztak, hogy a közönséget védeni kell a *hosszu kalaptú* ellen és kérték a főkapitányt, hogy rendőri szabályzattal tiltsa el a viselését. A mi közönségünk nem eléggé fegyelmzett — mondták, — hogy egyszerű figyelmeztetésre, vagy fölhívásra reagáljon, azért kéri a szigorú rendeletet. Minősítse a főkapitány a *hosszu kalaptú* viselését kihágásnak és büntesse meg szigorúan a tilalom ellen kitézőket.

Fölhívták a főkapitány figyelmét az iskolákra is. Az egyik hölgy végigjárta a felsőbb leányiskolákat és leánynevelő-intézeteket s mindenütt azt tapasztalta, hogy a *hosszu kalaptú* viselésé általánosan veszedelmivel fenyegeti az iskolás leánykák szemérvilágát. Csodálja, hogy a szülők megengedik hogy leányaik ennek a gyilkos divatnak hódoljanak. (Nő ez a hölgy, azon bizony ne csodálkozzék, mert elég édesanya maga kényeztetni el lányát és szoktatja a fényűzésre és a nagyzásra.)

Nős a főkapitány úgy fogta föl a dolgot, mint a *szakértő hölgyek* és Budapesten már plakátokon figyelmeztetik a közönséget a tiltó rendeletre. Talán a példát vonz s megtörténhetik, hogy akárhányszor utazhatom a szombathelyi villamoson hölgyek társaságában, több *hosszu kalaptú* nem sértegeti, bőki-szurja a nyakkráglimat.

H I R E K.

Mozdonyvezetők mulatsága. Február hó elsején a „Griff-szálloda”-ban tartandó farsangi mulatságra a meghívók már elküldettek, ha valaki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, forduljon a mozdonyvezetők otthonához. (Rákóczi-ut 34.) Biztosan hisszük, hogy ez lesz a farsang legsikerültebb mulatsága s valóságos szenzáció lesz a megjelenő hölgyek felferpettyes piros delain ruhája, melynek készítése lázasan folyik. Városunk főutcáján át kifeszített zászló is hirdeti mozdonyvezetőink élmességét.

Válassz a Kemenesvidék kirohanására. A volt Maróthy-párt nagy pipája, de kevés dohányú szócsove bész haraggal ront reánk, amiért a petíció kudarcának örülni merészelünk. »Baklövés»eket, emleget, amiket alítólag elkövtünk. — Melyik bakot mikor löttük, nem mondja meg. Majd segítünk neki. — Az első baklövés akkor esett meg, amikor a választási mozgalom legelején, anélkül, hogy jobbra-balra kacsintgattunk volna, nyíltan az Ostffy-párt mellé állottunk és annak győzelmétőlünk telhetőleg előmozdítani törekedtünk. A második baklövésünk az volt, hogy az Ostffy-párt győzelmét már jó előre megjósoltuk; a harmadik bakot akkor ejtettük el, amikor jóslatunk beteljesedett és a Maróthy-párt tényleg — elbukott; végre a baklövésünk számát a kezdettől fogva hirdett jóslatunk, a petíció kudarca zárta be. — Ki tagadhatná, hogy ezek »baklövés»ek? Hisz nyílt dolog, hogy a választás az Ostffy-párt vereségével végződött és a petícióból a M-párt került ki győztesen! Persze, hogy »baklövés» volt, hogy a petíció visszavonását lapunkban kiírtuk, mivel ehelyett legalább is azt kellett volna hírül adnunk, hogy a petíció folytán a Curia Maróthyt jelentette ki megválasztott képviselőnek! Ez a híradás nem lett volna »baklövés», mivel a »Kemenesvidék» ezt az eshetőséget, mint biztosan bekövetkező tény a választás óta szakadatlanul hirdette. Egszóval, ha, mi az illető lap szétszere pályáztunk volna, nekünk a választások kezdetétől fogva mindig a megtörtént tények ellenkezőjét kellett volna kiírunk, ellenben vétek és bűn volt az állítani, hogy a petíciót visszavontak és ezáltal a »Kemenesvidék» kudarcát, vagy ha jobban tetszik baklövéséit megállapítani elég bátrak voltunk. Ez annál nagyobb hiba, vagyis »baklövés» volt a részünkről, mivel a nevezett lap szerint ez az újabb győzelem 30—40.000 koronába került. Mi »sugás» nélkül is megállapítjuk, hogy ennek az állításnak a komolysága is méltóan soraközik a »Kemenesvidék» egyéb híradásaihoz. Mindazáltal az illető lap kegyes engedelmével megkérdezzük, hogy vajjon mit volna le a győzelem értékéből és a mi örömről jogosultságából az, ha a petíció visszavonása képviselőneknek tényleg pénzébe került volna? Felelhetünk erre azzal a másik kérdéssel, hogy ártana-e a Maróthy-párt reputációjának az, ha a visszavonás tényleg a képviselő pénzübeli áldozata következtében történt volna?

A népszámlálás eredménye. A népszámlálás Czeldömölkön a múlt hétfőn fejeződött be teljesen. Az eredmény 5200-on felül van. Most még csak a felülvizsgálás folyik, amikor azután a tetemes szaporulatnak tiszta képe is látható lesz. — A járás felső községeinek némelyikében tetemes apadás van, mi az amerikai kivándorlásnak és az egyke-rendszernek köszönhető. Mikor lehet már népünket felvilágosítani ezek káros voltáról!?

A Kath. Legényegylet táncmulatsága felülíróként névsorából a múlt héten kimaradtak: Szőgyényi Marich Ferencné grófnő 15 K, Kamondy Ferenc 50 fill., mely felülírózésekért köszönetet mond az Elnökség.

Gyilkosság. Szerdán reggel villámgyorsan terjedt a hír városzerte, hogy megölték egy leányt. Ez volt a szenzáció, a részletek már másodrendű kérdéssé váltak. De ha már a szenzációs hír tudomásunkra jutott, tovább kértük, hogy kit, miért öltek meg és ki volt a gyilkos. A restós kocsisat egyik kollégájára szurta nyakba, aki az imént még jóbarátságot színtelt áldozatával szemben. Jelentőző a műveletlen népre, hogy egy hirtelen gerjedt indulat mily barbar tettekre ragadja, nem törődve ilyenkor se baráttal, se rokonnal, se örvénylél, de saját sorsával sem, mely az ily kegyetlenségek után hirtelen rosszra szokott fordulni. — Horváth József vasuti vendéglős szolgálatába vette Horváth Ilka fiatal cseledeányt. Ugyancsak önala szolgált Németh József kocsis is. Azon körülménnyel fogva, hogy egy urat szolgálnak, Németh nagyobb jogot formált magának az Ilkához, mint bárki más, s ezért lángoló hévvel csapta a szépet idejajának. Nem is lett volna ebből olyan nagy baj, ha szívük ügyébe bele nem kontárkodt egy harmadik egyen, a Marton István, akinek szíve nem kisebb lánggal égett az Ilkéért. Bár a két legény előzőleg jó barátok voltak egymással, a baráti érzés tovább fenn nem maradhatott, sőt — mint Marton István gondolta — egyiküknek pusztulni kell. Ezt ő úgy fogta fel, hogy a Németh Jósikát el kell tenni láb alól. Korlátoltságánál fogva azonban nem gondolt arra, hogy ily orvgyilkosság után ő sem lehet a leányé már aljas cselekedeténél fogva sem, de azért sem, mert a csendőrség őt igen hosszú időre el fogja választani imadottjától, aki az ő távollétében egy harmadikat boldogít majd szerelmével és hogy *inter duos litigantes tertius gaudet*. Vagy lehetséges, hogy tudta ő ezt előre, de a bosszú és irigység nagyobb volt benne minden más jó érzésnél. Mondják, hogy a gyilkos előre megfontoltan cselekedett s ez pedig súlyosbító körülményül volna felróható. Az a tény azonban, hogy nála nem is volt kes és hogy a vasúti kijárónál mitsem sejtő riválisától kérte el az övét, ellentmond a fenn állításnak. Martont a kakastollások az est után fél óra múlva már elolták s így ő a járásbírósg börtönében várja gorsának balfordulását. Mint halljuk, a gyilkos már megbánta tettét s többször sirással iparkodik megbánja tragikus sorsa feletti fájdalmát enyhíteni.

Felmentés a katonai szolgálat alól.

Beló József, Tompa László és Schultze Károly körjegyzőket a hadügyminiszter a nepfelkelői szolgálat teljesítése alól felmentette. Vagyis az illetők az általános mozgósítás esetén jelenlegi állásukban megmaradnak.

Tűzoltóegylet Kocsban.

Nemeskocs község polgárai tűzoltóegylet létesítésén fáradoznak. Az alapszabályok jóváhagyás végett már felterjesztették a belügyminisztériumba.

Robbaás.

Preis Jenő janosházi bádógösmester műhelyében acetilénrobbanás történt. Mint halljuk az explosio ereje az inast a falhoz vágta. A vizsgálat deríti ki a valót.

A járdák veszedelme.

Az utjepei lakók azon része, kiknek háza elejét már cementjárda fedi s amelyért nagy összegeket fizetnek, azon panaszkodnak, hogy a közönség nem

csak gyalogjáróul, hanem kézi szekerek közlekedésére is használja azt. Hogy e panaszban mi rejlik, nem lesz nehéz megérteni, ha rágondolunk arra, hogy a vékony cementlapok nem képesek nagyobb terhet viselni, sem pedig a kerekek okozta rongálásoknak ellentálni. Más szempontból jogos a panasz azért, mert az ily járművek már a kora reggeli órákban közlekednek s az alvókat dübörgésükkel zavarják. Reméljük és hisszük, hogy rendőreinket a járdák őrzetvére kioktatják, vagy pedig a közönséget alkalmas módon büntetés kiállításába helyezésevel kézi járművek végigtolásától eltiltják.

Iparos temetkezési segély-egylet

Sághon. A sághi iparosok mozgalmat indítottak egy iparos temetkezési segély-egylet szervezése tárgyában. Az előkészületek már megtették s a folyó hó 28-án Sebestyén János vendéglőjében tartandó-táncmulatságukat is ezen egylet alapja javára rendezik.

Betiltott vásár. A deveçseri állatvásárt a hatóság a még mindig uralkodó száj- és körömfajás miatt betiltotta.

Február 6 án lesz a rokkant kereskedelmi alkalmazottak menháza sorjegyének huzása. Felhívjuk kereskedő ifjainkat, hogy a Vázsonyi Vilmos és Sándor Pál elnöklete alatt működő (Budapest Wesselényi utca.) rendező bizottsággal tudatni sziveskedjenek, hogy városunkban ezt az akciót hogyan vették kézbe. Valóságos szégyen volna, ha kereskedelmi ifjaink tetlenül maradnának. Kérjük tegegyek meg a magukért kari érdekeik javára. Buzgólkodjanak a sorsjegyek terjesztésével.

A babtermelésről. A babtermelésről, különös tekintettel a nemzetközi forgalomra, címmel Adler Tivadar tollából igen érdekes könyv hagyja el nemsokára a sajtót. A könyv részletesen és igen élénk vonásokban tárgyalja a babtermelés hazai viszonyait, egyben megvilágítja a kiviteli kereskedelem összes momentumait. Minden részletben megfelelő keretekben megismerteti a külföldi verseny minden fázisát, leírja az amerikai manipuláló rendszert, némkülönben bemutatja a tisztító malmokat is. Történelmi alapon kimutatja a bab eredetét, foglalkozik az egész világon előforduló összes fajokkal és kémiai alapon összehasonlítást tesz a bab tápértékét illetően a többi élelmicikkkel. A könyv, amelynek belti ára 2 korona, előjegyzhető a szerzőnél (Budapest, Arany János-utca 9.).

Az utjognak, mint teleki szolgálatnak meghatározása.

A földbirtokosok szempontjából kiváló fontossággal bíró elvi jelentőségű határozatban mondotta ki legutóbb a Kuria, hogy ha valamely utat nemcsak a szolgálat igénylő, hanem mindenki használja, az ilyen használat meg elbirtoklásra nem vezethet. A szolgalmijog elbirtoklására csak akkor lehet hivatkozni, ha 30 évet meghaladó bekés használata mellett a szolgálatom elbirtoklásának előfeltétlét képező az a körülmény is fennforog, hogy a tulajdonosok az ur használatának az ut forgalmoszerű használatát megengedték, vagy őt attól eltiltották. Azon az alapon, hogy a szolgálatomra az ingatlan természetű fekvésénél fogva szükség van — a közös telkek felosztásakor hozott bírói ítéletektől eltekintve — csak az esetben állapítható meg megfelelő kárterítés-ellenében szolgálatom, ha anélkül az ingatlan teljesen hasznavehetetlenné válnék, például, ha anélkül az ingatlan megközelíthetetlen volna.

Bélyegutánzatok a leveleken. Legujabban gyakran kerülnek feladásra oly levelezőlapok, nyomtatvány küldemények, melyek postai frankójegyek utánzatával vannak díszítve. Ilyen s ehhez hasonló utánzatok, akár kicsinyítették, akár nem, az 1897. XXXVII. t. c. 2. §-ában kimondott tilalom alá esnek tekintet nélkül arra, hogy azok megtevésére alkalmasak-e vagy sem. A postát igénybe vevő közönség tájékoztatása végett közzéteszi a postaigazgatóság, hogy az eféle levelezőlapokat és nyomtatványküldeményeket s általában a belföldi posta értékjegyeket nem bérmentesítési célra készült utánzatait, illetve az ezekkel ellátott postai küldeményeket a postai hivatalok nem továbbítják s nem kézbesítik, hanem a belföldön feladottakat a felvételénél visszautasítják, vagy a feladás gyűjtőszekrény útján történt, a feladónak visszaadják s ha ez nem volna lehetséges, mint kézbesíthetetlen küldeményt kezelik. A külföldön feladottakra pedig, mint kitiltottakat feladási helyükre visszaküldik. Ezenkívül a belföldön feladott eféle utánzatok készítői, illetve forgalombahozói (elárusítói) ellen az 1897. XXXVII. t. c. 2. §-a alapján a készítés, illetve forgalomba hozás címen bünvádi feljelentés is fog tétetni.

Soha többé!

nem cserélek szappant, mióta Bergmann **Steckenpferd-liliumtejszappanát** védjegy Steckenpferd, készítő Bergmann & Co. (Tetschen a. E.) használok, mert ez a szappan a leghatásosabb az összes orvosi szappanok közül szeplő ellen, valamint a szép, puha és finom arc bőr ápolására. Darabja 80 fillérért kapható, minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerüzletben stb.

KEDVEZMÉNY LAPUNK ELŐFIZETŐINEK!

BEVÁRDY GYULA

RÓZSI

ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK

címmel novella-kötetet adott ki. A száznál több oldalra terjedő kötetben egy csomó igen sikerült elbeszélés van, melyekben az író megfigyelési, impressiónyira figyelemmel, hogy bátran s a legmelegebben ajánljuk a kötetet kedvezményül lapunk olvasóinak.

Mindenki, aki lapunkra előfizet, megkapja a művet, ha ezen igényt velünk közli s 40 fillér díjat hozzánk beküldi.

A mű belüli ára:
2 korona.

Szerkesztői üzenetek.

Igricz. Küldeményét névalaírással tessék ellátni, mert névtelen leveleket figyelembe nem vehetünk, szerzeményeket pedig le nem közölhetünk.

3945/1910. tkv.

Arverési hirdetmény kivonat.

A czeildömölki kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weisz Kálmán végrehajthatónak, Finta Sándor és neje szül. Németh Anna budapesti lakosok végrehajtást szenvedők elleni 359 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a czeildömölki kir. járásbíróság területén levő, s a nemesdömölki 309. sztkyben 1. sor 225/b/9/a. hrszám alatt felvett 164. sorszámú udvarral biró házas ingatlanra 1920. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1911. évi február hó 13. (tizenhárom) napján délelőtt 9 órakor** a czeildömölki kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek e bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni,

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.
Czeildömölk, 1911. január 2.

HRABOVSKY, kir. tkvezető.

Eladó ház.

Ujtelepen a Deák-utca 3. szám alatt ujonnan épült lakóház eladó. Értekezhetni ugyanott a háztulajdonossal. A ház áll: 2 nagy utcai szoba, 1 hálószoba, konyha, éleškamara, klosett és egy nagy ívegezett veranda. Egy udvari lakás, konyha, szoba és éleškamarával. Fele épület alatt pince és mosókonyha

Hirdetéseket jutányos
áron felvesz a
KIADÓHIVATAL.

Villamos erőre berendezett asztalos műhely.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Czeildömölkön, a Ferencz József-utcában levő

asztalos műhelyemet

villamerőre berendezett gépekkel szereltem fel; miáltal képes vagyok megrendelőmet sokkal olcsóbban kiszolgálhatni.

Elfogadok épület és butormunkákat, azonkívül az asztalos ipar keretébe vágó mindenféle munkát, melyet a legpontosabban, gyorsan és kifügástalanul teljesítek.

Ugy helybeli, mint vidéki szaktársaim munkáikat villamerőre berendezett műhelyemben előkészíthetik, ami a mai drága munkabér mellett nagy megtakarítást jelent.

Teljes tisztelettel
BERECZ LAJOS
épület és butorasztalos.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Mint építész, vállalkozó, működésemet *Sárvár és vidékére* kiterjeszteni óhajtván, e célból *SÁRVÁROIT* (Villanytelep-utcában) egy *képesített építőmester* közreműködésével

műszaki irodát

nyitottam.

Vállalkozom az építésnek terén előforduló mindennemű munkákra **szolid kivitelben, jutányos árak és kedvező fizetési feltételekkel.**

Kiváló tisztelettel:

Günsberger J. Jenő

építési-vállalkozó.

Fa-és ácstelep: *Keményegerszegem.*

TERV ÉS KIVÉTEL DRAVITSKY

Az építési anyagok megvásárlásához a legkedvezőbb áron szolgálok.

Szőlőoltványok, és vesszők

bennevezésére legmelegebben ajánljuk
a legjobb hírnevnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR ÉIA

bihardíószegiszőlőoltványtermelő cég
köktelepét **CZELLDÖMÖLKÖN** (Vaszm.)

Iroda: Kórház-utca 15.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a czell-dömölki fióktelep. Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabad hiányozni, mert sok hasznos dolgot tartalmaz, tehát mielőtt bárki is oltványt vagy vesszőt venne, elne mulassza ezen árjegyzék egy levelező lapon kérni.

Singer Ferenc

m. kir. államvasúti órás- és ékszerész

P á p a.

Szállít a legelőnyösebb feltételek mellett bámulatos olcsó áron mindennemű **arany- ezüst- és ékszer-árut**, valamint fali- és **zsebórákat**. Minden óra, mely nálam vásároltatik, másodpercenyi pontossággal szabályozva van. — Óriási készlet ezüst evőkészletekben, amelyek szigorúan a napi árfolyam szerint lesznek eladva. Arájanlattal és választékkal a legn. készséggel szolgálok

— K é s z i e s t e l e s e r e k s !

Eladó ház.

Czell-dömölkőn (Új telep) a Deák-utcában levő hazamat, mely áll: három utcai egy udvari szoba, két éléskamra, egy pince betonozva, egy tágas mosókonyha, két sertesol, majorság udvarral, az udvaron és kertben jól termő gyümölcs-fákkal **azonnal eladom**, esetleg bérbeadom.

Csuhá Lajos.

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részlet-fizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hocht Bankház Részvénytársaság
Budapest, IV., Ferenciek-tere 6.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telepéből

BARCZOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőződe állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható Janosházán:

minden jobb üzletben.